Risikovurdering

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Hensikt:

Denne prosessen skal vise, og informere om de trinnene man må gjennomføre når man utfører en risikovurdering, samt hvordan man skal beslutte og implementere risikohåndteringen. Prosessen inneholder også en oversikt over risikoanalysemetoder med tilhørende styrende dokumenter og maler.

Omfang:

Denne prosessen gjennomføres etter behov. Behovet kan komme fra andre prosesser, myndighetskrav, prosjekter m.m.

Rapporter fra risikovurderinger skal arkiveres iht. gjeldende interne retningslinjer gitt av prosessen, *«Journalføring og arkivering av dokumenter»*

Beslutninger som tas på bakgrunn av denne prosessen skal dokumenteres i form av et beslutningsnotat og lagres som et vedlegg til risikorapporten.

Gjennomførte risikovurderinger vil gjennomgå en overordnet vurdering i risikoforum for å avdekke trender eller risikoer av strategisk art.

En helhetlig risikovurdering skal ifølge NS 5814:2021 inneholde følgende:

- Rammer for risikovurderingen
- Identifisere uønskede hendelser
- Risikoanalyse
- Risikoevaluering

Denne prosessen skal dekke alle disse trinnene og inkluderer i tillegg et siste prosesstrinn for beslutning og implementering som skal sikre at beslutningstaker kan ta risikobaserte avgjørelser og sende relevante tiltak videre til forbedrings- og avviksprosessen.

Resultat:

Hovedformålet med en risikovurdering er å angi et risikonivå for et gitt område samt gi informasjon og støtte til en beslutning. Noen eksempler på dette kan være:

- Er dette konseptet det beste alternativet å velge ut ifra valgte kriterier?
- Kan dette prosjektet gjennomføres med tildelt budsjett og ressurser?
- Kan denne aktiviteten gjennomføres på en trygg og sikker måte?

De identifiserte risikoreduserende tiltakene registreres i SIMPLI Better iht. gjeldende retningslinjer gitt av prosessen, «*Forbedring og avvikshåndtering*».

En gjennomført risikovurdering er også en viktig input til prosessen *«Overvåking og håndtering av risikobildet».* Her vil de risikoene som har blitt identifisert gjennomgå en overordnet vurdering slik at man har muligheten til å avdekke trender som må brytes eller muligheter som må ivaretas. Disse risikoene samt de som kan kategoriseres som strategiske vil inngå som en del av NNDs risikobilde.

Roller og rollenes ansvar i prosessen

Utførende roller i prosessen	***Rollens oppgaveansvar/myndighet i denne prosessen***
Oppdragsgiver for risikovurderingen	Har et særskilt ansvar for at prosesstrinnet «*Planlegging og Organisering»* gjennomføres. Fastsetter problemstilling som risikovurderingen skal understøtte.
Fasilitator	Hovedansvarlig for at risikoanalysen gjennomføres iht. prosedyrer og/eller retningslinjer. Skal lede møter/workshops med analysegruppen og sørge for at man har fokus på de riktige sakene. Har et ansvar for at resterende risikoanalysedeltakere har nok kunnskap/informasjon om risikovurderingsprosessen og valgt analysemetode.
Risikoanalysedeltaker	Har et medvirkende ansvar for at prosessen gjennomføres iht. interne krav. Skal bistå med fag- og systemkunnskap innenfor sine respektive områder.
Beslutningstaker	Tar beslutning ang. videre håndtering av identifisert risiko. Foreslår relevante risikoeiere.

Eksterne krav/føringer til prosessen:

Kravdokument (lovverk, standarder o.l.) kapittel, paragraf e.l.
Hovedinstruks for Norsk Nukleær Dekommisjonering
Sikkerhetsloven §4-2
Arbeidsmiljøloven §3-1
Virksomhetssikkerhetsforskriften §12
Forskrift om utførelse av arbeid §3-1, §5-1, §6-1, §7-1, §14-1, §16-1, §16A-1, §17-1, §23-1, §23A-1, §27-2
Internkontrollforskriften §5 pkt. 6.
Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning §7-1, §7-2, §7-3
ISO 9001:2015, kap. 6.1
ISO 14001:2015, kap. 6.1
ISO 27001:2017, kap 6.1
ISO 45001:2018, kap 6.1
Veiledende krav til prosessens utforming og innhold:
NS 5814:2021
ISO 31000:2018

Virksomhetskrav:

Kravdokument, kapittel, paragraf e.l.
Ledelsens forpliktelse
Sikkerhetspolitikk
Delstrategi Risikostyring

Dokumentert informasjon (styrende dokumentasjon)

Prosedyre

- Prosedyre - Grovanalyse
- Prosedyre for enkel Monte-Carlo Simulering
- ROS-analyse for informasjonssikkerhet

Strategi

- Delstrategi for risikostyring

Øvrig

- Monte-Carlo simulering av fremdrift

Maler

Mal

- Analyseskjema - Grovanalyse
- MAL-Generell risikovurderingsrapport

Sjekkliste

- Sjekkliste - Planlegging og organisering av risikovurdering

Planlegging og organisering

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Prosessen startes med at det finnes et behov for å gjennomføre en risikovurdering. Dette kan komme fra lovkrav, interne krav eller som et ledd i andre prosesser. Eksempler på dette kan være en endring i organisasjonen, implementering av et nytt IKT-system, regelmessig risikovurdering av arbeidsplasser og arbeidsoperasjoner m.m.

Omfang/Aktiviteter:

Risikovurderingen skal planlegges og organiseres slik at følgende blir tydelig:

- Formålet med risikovurderingen skal beskrives
- Rammene for risikovurderingen etableres
- Analysegruppens sammensetning og kompetanse
- Risikoevalueringskriterier og mål for risikovurderingen

I dette prosesstrinnet skal oppdragsgiver og den personen som er utpekt som fasilitator, gjennomgå og fylle ut Sjekkliste – Planlegging og organisering.

Resultat:

Når dette trinnet er fullført så skal man sitte igjen med en klar forståelse av hva som er hensikten med risikovurderingen, hvem som skal inngå i analysegruppen og hvilke kriterier som risikoanalysen skal evalueres etter.

Maler

Sjekkliste

Sjekkliste - Planlegging og organisering av risikovurdering

Valg av analysemetode

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Til grunn for dette prosesstrinnet ligger en risikovurdering som er planlagt og organisert.

Omfang/Aktiviteter:

Her velger man den risikoanalysemetoden som egner seg best til oppdraget som skal løses. Veileder i valg av risikoanalysemetode kan benyttes til å velge dette. Hvilken risikoanalysemetode man velger vil variere ut ifra hva som er hensikten med risikovurderingen, hvilken kompetanse man har i analysegruppen og hvilken tidsramme man har til rådighet.

Man kan benytte dokumentet, Veileder – Risikoanalysemetoder, for innspill til hvilke metoder eller teknikker som egner seg til ulike områder.

Resultat:

Når aktivitetene i dette prosesstrinnet er gjennomført er risikoanalysemetode valgt.

Dokumentert informasjon (styrende dokumentasjon)

Prosedyre

- Prosedyre - Grovanalyse
- Prosedyre for enkel Monte-Carlo Simulering

Øvrig

- Monte-Carlo simulering av fremdrift

Maler

Mal

- Analyseskjema - Grovanalyse

Gjennomføre risikoanalyse

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Til grunn for dette prosesstrinnet ligger en risikovurdering som er planlagt og organisert og analysemetode er valgt.

Omfang/Aktiviteter:

Dette trinnet gjennomføres iht. prosedyren for valgt risikoanalysemetode

Dersom det er valgt en risikoanalysemetode som ikke er beskrevet i NNDs prosedyrer og skal gjennomføres av en ekstern part, så skal en beskrivelse av metoden godkjennes av oppdragsgiver. Fagansvarlig Risikostyring i SKM kan bistå med rådgivning knyttet til dette. Fasilitator er også ansvarlig for at den metodiske tilnærmingen er beskrevet og godt kjent for alle som har en medvirkende rolle i analysearbeidet.

Omfanget av dette prosesstrinnet avhenger av hvilken risikoanalysemetodikk man har valgt. Dersom det skal være en helhetlig risikoanalyse så skal denne, iht. NS5814:2021 inneholde følgende elementer:

- Vurdering av sårbarheter
- Vurdering av sannsynlighet
- Vurdering av konsekvens
- Beskrivelse av usikkerhet
- Beskrivelse av risiko

Resultat:

Når aktivitetene i dette prosesstrinnet er gjennomført er risikoanalysen gjennomført iht. prosedyre for den valgte risikoanalyse-metoden.

Dokumentert informasjon (styrende dokumentasjon)

Prosedyre

- Prosedyre - Grovanalyse
- ROS-analyse for informasjonssikkerhet

Maler

Mal

- Analyseskjema - Grovanalyse

Risikoevaluering

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Til grunn for dette prosesstrinnet ligger en risikovurdering som er planlagt og organisert, analysemetode er valgt og risikoanalysen er gjennomført. Risikoevalueringen gjennomføres når risikoanalysen ansees som gjennomført.

Omfang/Aktiviteter:

Man setter funnene i risikoanalysen opp mot evalueringskriteriene som ble etablert i prosesstrinnet, *Planlegging og organisering*. Man foreslår risikohåndtering, noe som innebærer identifikasjon av risikoreduserende tiltak og/eller videre arbeid.

Resultat:

Når aktivitetene i dette prosesstrinnet er gjennomført så kan konkludere hvorvidt evalueringskriteriene er oppfylt eller ikke. Risikoreduserende tiltak er identifisert.

Dokumentasjon

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Dokumenteringen kan i mange tilfeller skje parallelt med gjennomføringen av de andre prosesstrinnene siden disse trinnene vil ha et behov for dokumentasjon av arbeidet som er gjennomført og avgjørelsene som er tatt.

Omfang/Aktiviteter:

Risikovurderingen dokumenteres i form av en rapport. Rapporten skal som et minimum beskrive;

- Hensikt
- Analyseobjekt
- Beskrivelse av gjennomføring
- Identifisert risiko

Rapporter fra risikovurderinger og relevante vedlegg skal arkiveres iht. gjeldende interne retningslinjer gitt av prosessen, *«Journalføring og arkivering av dokumenter»*

Resultat:

Rapport for risikovurderingen er godkjent iht. kvalitetssikringsregimet fastsatt i prosesstrinnet, *Planlegging og organisering*, og risikorapporten er lagret iht. gjeldende interne retningslinjer gitt av prosessen, *«Journalføring og arkivering av dokumenter»*

Maler

Mal

MAL-Generell risikovurderingsrapport

Beslutning og implementering

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Inngang:

Beslutning og implementering gjennomføres når beslutningsunderlaget er ferdigstilt og godkjent.

Omfang/Aktiviteter:

Beslutningsunderlaget kan bestå av en eller flere rapporter og skal presenteres for beslutningstaker og oppdragsgiver i et møte og gjennomgås av de som har vært ansvarlige for gjennomføringen av prosessen. Hvem som skal delta i møtet avhenger av hvem som er interessentene som ble identifisert og fastsatt i prosesstrinnet, *Planlegging og organisering*

Beslutningstager går igjennom beslutningsunderlaget og tar stilling til om det er tilstrekkelig informasjon for å ta en robust og risikobasert beslutning.

For de identifiserte risikoene skal det allokeres en risikoeier. Risikoeier er den personen som har faglig kompetanse og myndighet til å kunne håndtere identifisert risiko.

I de tilfeller hvor det er uklart hvem som er risikoeier, så kan denne problemstillingen løftes til Risikoforum.

Resultat:

Identifisert risiko er behandlet og allokert riktig risikoeier.
Risikohåndteringsalternativer er identifiserte og klare til å registreres i forbedrings- og avvikssystemet.

Forbedring og avvik

Prosesseier: Lasse Moe-Fredriksen | Godkjent av: Nina Ramberg | Godkjent dato: 15.12.2022 | Publisert versjon: 1

Oppdragsgiver for risikovurderingen skal sørge for at identifiserte tiltak som skal tas videre registreres i forbedrings- og avvikssystemet *Better.*

Se prosessen *Forbedring og avvikshåndtering* for mer informasjon.

Linker

Prosess - Forbedring og avvikshåndtering